

Eria thao Cây Lan Hiếm Quý

Trong khi cập nhật lại các cây lan trong mục [Lan Rừng VN từ A-Z](#), chúng tôi nhận thấy cây *Eria globifera* và cây *Eria thao* hình dáng giống nhau như đúc từ giả hành, cây lá và đặc biệt là bông hoa mọc lộn ngược. Cũng vì vậy mà nhiều người cho rằng 2 cây này chỉ là một.

Eria globifera
orchidspecies.com

Eria thao
travaldo.blogspot.com

Eria globifera
en.wikipedia.org

Eria thao
orchidspecies.com

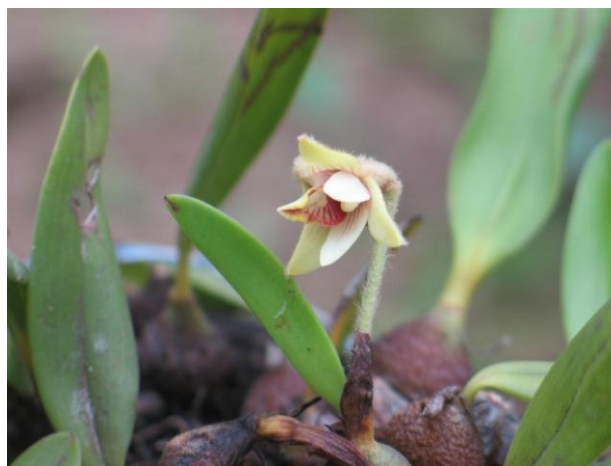
Dựa vào các tài liệu, 2 cây này đều có ghi trong mục “Lan Rừng VN từ A-Z” như sau:

Eria globifera Rolfe 1905

Đồng danh: *Campanulorchis globifera* (Rolfe) Brieger 1981; *Eria langbianensis* Gagnep. 1930.

Ảnh: Bùi Xuân Đáng

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Tên Việt: Nĩ lan cầu (PHH), Lan len hoa đơn (TH).

Mô tả: Phong lan, củ tròn, lá 1 chiếc. Hoa đơn độc, to 3 phân, nở vào Đông-Xuân.

Nơi mọc: Quảng Nam, Đà Nẵng, Lâm Đồng.

Eria thao Gagnep. 1950

Đồng danh: *Campanulorchis thao* (Gagnep.) S.C.Chen & J.J.Wood 2009; *Eria bulbophylloidea* T. Tang & F.T. Wang 1974.

Ảnh: orchidspecies.com

Tên Việt: Lan len thảo (TH).

Mô tả: Phong lan củ mọc xa nhau 3-4 phân, lá 1 chiếc, cuống hoa dài 3-4 phân, hao đơn độc, to 2 phân, rất thơm, nở vào Hè-Thu.

Nơi mọc: Tam Đảo, Vĩnh Phúc, Hà Nam Ninh, Bình Trị Thiên, Tây Nguyên và Hải Nam, Trung Hoa.

Hai cây này rất hiếm thấy ở VN, cho nên trong số cả trăm ngàn hình ảnh của các bạn tặng cho và thu lượm trên Internet chỉ có mấy tấm ảnh *Eria globifera* của anh Nguyễn Minh Đức, còn cây *Eria thao* tuyệt nhiên vắng bóng.

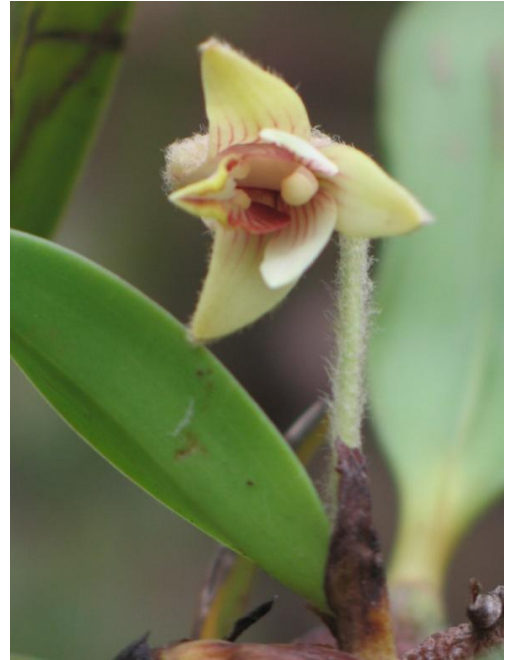
Năm 2011, trong cuộc triển lãm Fascination of Orchid Show tại South Coast Plaza, gian hàng của Andy's Orchids có bán rất nhiều cây lan nguyên thủy (species), trong số đó có cây *Eria globifera* và tôi đã mua cây này với giá \$40 chỉ vì Andy nói là cây này của VN.

Ảnh: Bùi Xuân Đáng

bức ảnh gửi cho tôi cùng là một cây, *Eria thao* của tôi chưa nở hoa và 2 cây có đôi chút khác nhau.)

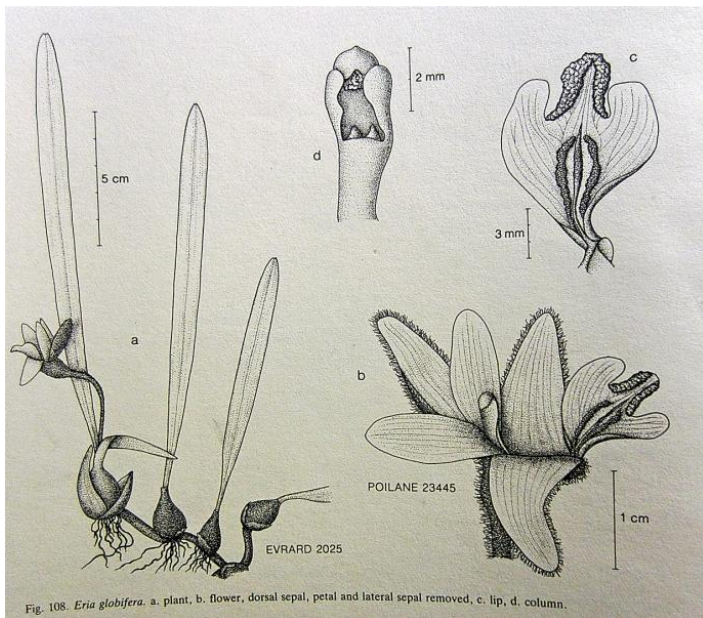
Những câu trả lời kể trên, cho tôi hiểu rằng 2 cây này khác nhau, nhưng khác biệt như thế nào vẫn còn lờ mờ như chút ánh sáng le lói ở cuối đường hầm. Sự nhớ đến cuốn *Orchids of Indochina* của khoa học gia tiên bối Gunnar Seidenfaden mà thế hệ sau này vẫn coi như là khuôn vàng thước ngọc và may mắn thay trong hình vẽ 2 cây dưới đây chúng ta sẽ nhận thấy sự khác biệt về cấu trúc giữa 2 cây ra sao.

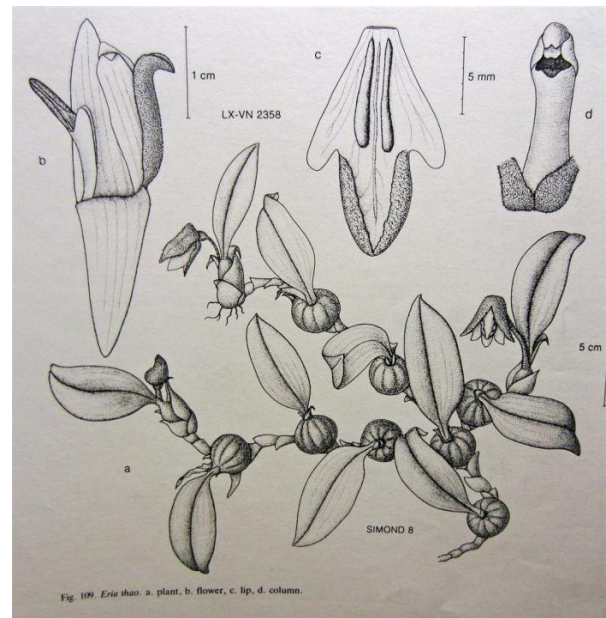
Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Đem sự thắc mắc này hỏi nhiều chuyên gia nhưng không thấy hồi âm. Riêng Tiến sĩ Leonid Averyanov, một khoa học gia danh tiếng về hoa lan Việt Nam, có một câu cụt ngắn: “*No, these are different species*” (Không, 2 cây này khác nhau) và không có một lời giải thích khác nhau như thế nào.

Chủ nhân của Andy's Orchids, một chuyên gia về lan nguyên thủy trả lời như sau: “*They might be but the pictures you have are the same but my plant of thao have not bloomed yet and they do look a little bit different plant wise.*” (Có thể là khác nhau, nhưng

Eria globifera

Eria thao

Trong danh mục Các Cây Lan Rừng, Cúc Phương có ghi tên 2 cây lan này và vài cây Eria khác, hy vọng rằng các bạn ở quê nhà sẽ sớm tìm thấy những cây lan hiếm quý này.

Bolsa 1-2019
Bùi Xuân Đáng